

Update preferentiestudie

1 Vaststellen scenario's voor komende tijd die meegenomen kunnen worden in update

Scenario's opschalingsmemo

De eerste stap bij het ontwikkelen van de keuze-experimenten was het vaststellen van meerdere mogelijke ontwikkelingen van het coronavirus in het najaar en de daarbij horende indicatoren. In overleg met beleidsmakers zijn de eerste scenario's vastgesteld op basis van waar al rekening mee wordt gehouden in de besluitvorming rondom de maatregelen tegen het coronavirus. Vervolgens hebben verschillende experts deze scenario's aangevuld met ontwikkelingen van het coronavirus die vanuit epidemiologisch en virologisch oogpunt plausibel zijn. Zo zijn er uiteindelijk acht scenario's geselecteerd:

- 1 COVID-19 is beheersbaar
- 2 zware opleving COVID-19 onder niet gevaccineerden
- 3 milde heropleving COVID-19 onder de gehele bevolking
- 4 besmettelijkere nieuwe variant, vaccinatie is effectief;
- 5 besmettelijkere nieuwe variant, vaccinatie is niet effectief;
- 6 dodelijkere nieuwe variant,
- 7 piek voorbij nog wel veel besmettingen; (dubbel check was dit apart scenario?)
- 8 nieuwe opkomende besmettelijkere variant.

Scenario's update

De vraag is welke scenario's in update het beste meegenomen kunnen worden. Insteek is om een beperkt aantal scenario's uit te vragen die niet te hypothetisch zijn. Optie zou zijn om deel van bovenstaande mee te nemen of bijv aantal scenario's uit KNAW/WRR rapport:

- **Scenario 1 - Terug naar normaal:** COVID-19 wordt wereldwijd uitgebannen. De aandacht in het beleid kan naar herstel van de zorg, het onderwijs en de economie.
- **Scenario 2 - Griep+:** COVID-19 wordt endemisch met terugkerende, seizoensgebonden oplevingen. Mensen kunnen nog steeds ernstig ziek worden en in de winter is de druk op de zorg groot. Er is ruimte voor herstelbeleid, maar er is ook een aantal nieuwe beleidsopgaven zoals seizoensgebonden opschaling van de zorgcapaciteit.
- **Scenario 3 - Externe dreiging:** In Nederland en de meeste Europese landen is het virus onder controle, maar in andere landen blijft de infectiegraad hoog en muteert het virus tot nieuwe gevaarlijke varianten. In dit scenario wordt het grensverkeer sterk beperkt en gelden strenge reisbeperkingen. Steeds dreigt de introductie van het virus uit het buitenland, die soms plaatselijke *lockdowns* nodig maken. Onregelmatige, tijdelijke opschaling van de zorgcapaciteit is nodig bij uitbraken.
- **Scenario 4 - Continue strijd:** COVID-19 blijft een serieuze bedreiging. Vaccins werken slechts tijdelijk, er ontstaan nieuwe varianten die aan vaccins ontsnappen. Beleidsmakers zullen lastige afwegingen moeten maken tussen de COVID-19-zorg en andere maatschappelijke doelen. Naarmate dit scenario langer duurt, wordt het ook lastiger om de economische steunpakketten overeind te houden en wordt de veerkracht van de samenleving ernstig op de proef gesteld.
- **Scenario 5 - Worst case:** COVID-19 wordt dodelijker. De pandemie eist jaarlijks meer slachtoffers en blijft wereldwijd circuleren. Het zwaartepunt ligt in dit scenario op 'overleven' en er moeten moeilijke keuzes worden gemaakt binnen de zorg, de economie en de samenleving. De samenleving en de economie maken een lange periode van ernstige ontwrichting door, zowel in Nederland als daarbuiten

Welke maatregelen we mogelijk in de toekomst mee te maken zouden krijgen

Maatregelen opschalingsmemo

In de preferentiestudie is gevraagd hoe acceptabel mensen de verschillende beleidsmaatregelen vonden. Daarbij zijn de onderstaande maatregelen meegenomen. In het meest uitgebreide onderdeel is per maatregel onderscheid gemaakt tussen level 0 t/m level 5.

Maatregel	Level 0	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
Avondklok	Geen beperkingen	00:00 uur	23:00 uur	22:00 uur	21:00 uur	20:00 uur
Max. mensen thuis op bezoek	Geen beperkingen	8 personen	6 personen	4 personen	2 personen	1 persoon
Scholen	Onderwijs volledig open zonder 1,5 meter afstand	Hoger onderwijs voor helft open en middelbare scholen volledig open met 1,5 meter afstand	Hoger onderwijs en middelbare scholen voor de helft online en met 1,5 meter afstand	Hoger onderwijs en middelbare scholen volledig online	Hoger onderwijs en middelbare scholen volledig online, basisscholen voor helft online	Alle scholen dicht. Onderwijs volledig online
Thuiswerken	Geen beperkingen	Probeer de helft van de week thuis te werken	Thuiswerken voor werknemers van grote organisaties	Thuiswerken tenzij behalve als het echt niet anders kan		
Mondkapjes	Nergens een mondkapje op	Advies om mondkapje te dragen in de openbare ruimte	Mondkapje verplicht in het openbaar vervoer	Mondkapje verplicht in de openbare ruimte	Mondkapje verplicht in de openbare ruimte en in winkels	
Cafés en restaurants	Geen beperkingen	Cafés en restaurants open zonder 1,5 meter afstand, met testen-voor-toegang	Cafés en restaurants open met 1,5 meter afstand en maximaal groepen van 8 personen	Cafés en restaurants open tot 22:00 uur, met 1,5 meter afstand en maximaal groepen van 8 personen	Cafés en restaurants open tot 18:00 uur met 1,5 meter afstand en maximaal twee huishoudens	Alle cafés en restaurants volledig gesloten
Winkels	Geen beperkingen	Winkelen zonder afspraak, met 1,5 meter afstand	Winkelen met afspraak, met 1,5 meter afstand	Alleen bestellingen afhalen in winkels	Alleen winkels met eten en drinken open	
Sport	Geen beperkingen	Sporten voor volwassenen alleen op 1,5 meter.	Sport voor volwassenen alleen op 1,5 afstand en maximaal 6 personen. Kinderen en jongvolwassenen (18 tot 27) jaar alleen trainingen en wedstrijden bij de eigen club	Sport voor volwassenen en jongeren alleen op 1,5 meter afstand en maximaal 2 personen. Kinderen tot 18 jaar alleen trainingen en wedstrijden bij de eigen club	Sportlocaties volledig gesloten. Buiten sporten met maximaal 2 personen op 1,5 meter	
Evenementen	Geen beperkingen	Verplicht reserveren, registratie en testen-voor-toegang. Geen limiet aantal personen	Verplicht reserveren, registratie en gezondheids-check. Zitplaatsen verplicht en 1,5 meter afstand houden	Verplicht reserveren, registratie en gezondheids-check. Zitplaatsen verplicht, 1,5 meter afstand en maximaal 100 personen	Verplicht reserveren, registratie en gezondheids-check. Zitplaatsen verplicht, 1,5 meter afstand en maximaal 30 personen	Verbod op evenementen
Reizen naar het buitenland	Geen beperkingen	Quarantaine thuisblijven na reis buiten Europa	Quarantaine verplicht na terugkomst reis naar het buitenland (ook Europa)	Reis niet naar het buitenland, behalve als het echt nodig is		
Duur	2 weken	4 weken	6 weken	8 weken		

Maatregelen update

De vraag is welke van de bovenstaande maatregelen ook meegenomen moeten worden in de update. In aanvulling zouden ook de volgende maatregelen overwogen kunnen worden:

- CTB, specifiek 2G/ 3G (concreet uitvragen bijv. horeca beperkt open of volledig open met 2G)
- Vaccinatieplicht
- Inzet (zelf)testen
- Andere innovaties/ ontwikkelingen?

3 Indicatoren

In de opschalingsmemo is gevraagd welke indicatoren volgens hen belangrijk zouden moeten zijn bij het maken van beslissingen over coronamaatregelen. Dit is gevraagd voor de volgende 5 indicatoren:

Indicatoren opschalingsmemo

- De hoogte van het reproductiegetal (R)
- Het aantal dagelijkse besmettingen
- Het aantal nieuwe COVID-19 patiënten op de intensive care per dag
- Het aantal sterfgevallen door COVID-19 per dag
- De beschikbare capaciteit in de zorg

Indicatoren update

Voor de update zouden bovenstaande indicatoren meegenomen kunnen worden, aangevuld met:

- Indicator over uitgestelde zorg
- Aantal nieuwe ziekenhuisopnames
- ?

4 Keuzesituatie

Keuzesituatie opschalingsmemo

Ieder scenario in keuze-experiment 1 is opgebouwd uit: één van de vijf indicatoren, een maatregelenpakket (maatregelen en duur) en het effect op de getoonde indicator mét en zonder het maatregelenpakket. De effecten zijn uitgedrukt in de kans van het behalen van de signaalwaarde. Verder is bij een deel van de deelnemers gevraagd of men het eens was met de volgende stellingen (1- zeer mee oneens tot 5-zeer mee eens):

- Het pakket aan maatregelen is rechtvaardig
- Er is maatschappelijk draagvlak voor dit pakket aan maatregelen¹⁴
- Deze maatregelen schenden mijn persoonlijke autonomie
- Het pakket aan maatregelen is effectief
- Het pakket aan maatregelen is makkelijk vol te houden

In Onderzoek 2 kregen deelnemers 8 keer een bepaalde ontwikkeling van het coronavirus voorgelegd. Bijvoorbeeld "het virus blijft beheersbaar" of "er is een nieuwe besmettelijkere variant waar de vaccins minder goed tegen werken". In iedere situatie krijgen deelnemers 2 pakketten van maatregelen te zien, inclusief de effecten van deze maatregelen (bijvoorbeeld effect op het aantal besmettingen en het aantal opnames op de IC). Steeds wordt er gevraagd om één van de twee pakketten te adviseren. Daarna volgt een vervolgvraag of deelnemers het door hen gekozen pakket daadwerkelijk zouden adviseren of dat ze

in deze situatie de overheid zouden aanbevelen om geen maatregelen te nemen.

Keuzesituatie update

De keuzesituatie zou wat aangepast moeten worden afhankelijk van scenario's, indicatoren en maatregelen die meegenomen worden in update.

Bespreekpunt: ook ingaan op?

- Voorkeuren voor afschalen van maatregelen
- Voorkeuren voor maatregelen die in stand kunnen blijven mbt "leren leven met het virus".

Vraag aan Cib,

- *is indicatie te geven van effect maatregel op indicator (in de orde van geen, + en ++ bijvoorbeeld).*

5. Overige vragen

Overige vragen opschalingsmemo

- sociaal-demografische kenmerken (geslacht, leeftijd, inkomen, huishoudsamenstelling, arbeidssituatie, woonplaats ect),
- vaccinatiestatus
- vertrouwen in de overheid, bijvoorbeeld voor wat betreft het verstrekken van covid-gerelateerde informatie.
- Activiteiten voor de pandemie
- Impact van de pandemie op eigen leven
- Mening tov maatregelen/beleid die de overheid (zou kunnen) inzetten
- Gezondheid
- Risicoperceptie
- Mate van moeite met houden aan maatregelen
- Bronnen van informatie
- Vertrouwen in personen en instanties mbt verstrekken van coronagerelateerde info
- Mening hoe overheid adviezen van burgers zou moeten wegen tov experts

Overige vragen update

Bovenstaande variabelen uit de opschalingsmemo zouden nu ook weer ~~me~~ kunnen worden aangevuld met:

- Voorkeur mbt zender van welke info
 - Welke communicatievorm (persco ect)

Bespreekpunten

- Optie is om te vragen naar hoe mensen aan kijken tegen hoe beleidscyclus wordt ingericht (bijv kernaspect die wij vaak noemen is betrek branches).
- Is experimenteel aan te tonen dat via rechtvaardigheid vertrouwen en draagvlak ontstaat?
- Op basis van opschalingsmemo worden 4 groepen onderscheiden. Is er eventueel groep 5 met laag vertrouwen en hoog draagvlak voor maatregelen?
- Ook vragen wat mensen nu nog langer kunnen volhouden qua maatregelen?

- Ook aandacht geven aan Covid pil en/ of nieuw proteïne vaccin
- Onderstaande vragen aanpassen en herhalen?

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens

Wanneer er een lokale COVID-19 uitbraak is, dan moet de overheid lokale maatregelen nemen en geen nationale maatregelen					
Wanneer er signalen zijn dat er een nieuwe variant van het virus op komt is waar de vaccins slechter tegen lijken te werken, dan moet de overheid direct hard ingrijpen en niet afwachten tot hier meer zekerheid over is					
Als de overheid kan kiezen tussen het geven van een derde vaccin in het najaar aan Nederlanders met een kwetsbare gezondheid en het doneren van deze vaccins aan ontwikkelingslanden, dan vind ik dat de overheid vaccins moet doneren					
Mensen die ervoor kiezen zich niet te laten vaccineren moeten zelf voor de behandelingskosten opdraaien als ze vanwege COVID-19 in het ziekenhuis terecht komen					
Het is redelijk als mensen die zich laten vaccineren meer vrijheden krijgen dan mensen die zich niet laten vaccineren					
Wanneer mensen die gevaccineerd zijn meer vrijheden hebben dan ongevaccineerden, dan leidt dit tot verdeeldheid in de maatschappij					
Zorgmedewerkers die het vaccin niet willen nemen mogen niet op afdelingen werken waar kwetsbare mensen verblijven.					
Leerlingen en docenten die zich niet laten vaccineren mogen niet op school komen en moeten online les volgen/geven					
Zodra alle Nederlanders de kans hebben gekregen om zich te laten vaccineren , moeten alle maatregelen los worden gelaten, zelfs als dat betekent dat met name ongevaccineerden risico lopen om ernstig ziek te worden				14	